COLLABORATION BETWEEN INSTITUTIONS IN LITHUANIA FOR EMERGENCY PREPAREDNESS TRAINING

Ieva Gatelyte, Albinas Mastauskas, Julius Ziliukas Radiation Protection Centre, Kalvariju str. 153, LT-08221, Vilnius, Lithuania E-mail: ieva.gatelyte@rsc.lt

The quality of the emergency preparedness depends on many factors and one of the most important is a periodical practical training of the

The organization of the emergency preparedness training in Lithuania is stated on the *Law on Civil Protection* of the Republic of Lithuania and on the Law on Radiation Protection of the

first responders

and those who might be related to the emergency situation (emergency workers).

Republic of Lithuania

LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINĖS SAUGOS	
ĮSTATYMAS	
1998 m. gruodžio 15 d. Nr. VIII-971 Vilnius	

Nauja įstatymo redakcija nuo 2010-01-01: Nr. XI-635, 2009-12-22, Žin., 2009, Nr. 159-7207 (2009-12-31)

> I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Istatymo paskirtis

1. Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas nustato civilinės saugos sistemos organizavimo ir veikimo teisinius ir organizacinius pagrindus, valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų kompetenciją, kitų įstaigų, ūkio subjektų, gyventojų teises ir pareigas civilinės saugos srityje. 2. Sis įstatymas netaikomas organizuojant, koordinuojant ir vykdant gyventojų paieškos ir gelbėjimo darbus, atliekamus vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymu, ir teršimo incidentų likvidavimo darbus, atliekamus vadovaujantis Lietuvos Respublikos jūros aplinkos apsaugos įstatymu. 3. Šiuo įstatymu įgyvendinamos Europos Sąjungos teisės akto, nurodyto šio įstatymo priede, nuostatos.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Civilinė sauga – veikla, apimanti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų ir gyventojų pasirengimą ekstremaliosioms situacijoms, veiksmus joms gresiant ar susidarius, ekstremaliųjų situacijų likvidavimą ir jų padarinių šalinimą.

Civilinės saugos sistemos parengtis – civilinės saugos sistemos subjektų pasirengimas reaguoti į susidariusią ekstremaliąją situaciją.

3. Civilinės saugos pratybos – valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kitų įstaigų, ūkio subjektų mokymas ir civilinės saugos sistemos parengties patikrinimas, kai tariamomis ekstremaliosiomis sąlygomis tikrinami veiksmai ir procedūros, numatytos ekstremaliųjų situacijų valdymo planuose, tobulinami valdymo įgūdžiai, mokomasi praktiškai organizuoti gyventojų ir turto apsaugą nuo ekstremaliųjų situacijų poveikio ir atlikti gelbėjimo, paieškos ir neatidėliotinus darbus, likviduoti įvykius, ekstremaliuosius įvykius ar ekstremaliasias situacijas ir šalinti jų padarinius.

4. Didelė pramoninė avarija – dėl nekontroliuojamos padėties eksploatuojant pavojingąjį objektą įvykstantis nenumatytas staigus įvykis (sprogimas, gaisras arba didelio kiekio pavojingųjų medžiagų išsiveržimas į aplinką), kuris sukelia tiesioginį ar uždelstą didelį pavojų gyventojams ir (ar) aplinkai pavojingajame objekte ar už jo ribų ir kuris yra susijęs su viena ar keliomis pavojingosiomis medžiagomis. 5. Ekstremalioji situacija – dėl ekstremaliojo įvykio susidariusi padėtis, kuri gali sukelti staigų didelį pavojų gyventojų gyvybei ar sveikatai, turtui, aplinkai arba gyventojų žūtį, sužalojimą ar padaryti kitą žalą.

LIETUVOS RESPUB RADIACINĖS SAUGOS ISTATYMAS 1999 m. sausio 12 d. Nr. VIII-1019

PIRMASIS SKIRSNIS ISTATYMO PASKIRTIS IR PAGRINDINĖS SAVOKOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas reglamentuoja fizinių ir juridinių asmenų, kitų organizacijų, juridinių asmenų ir kitų organizacijų filialų santykius, atsirandančius dėl veiklos su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais ir dėl radioaktyviųjų atliekų tvarkymo. Šis įstatymas nustato radiacinės saugos teisinius pagrindus, leidžiančius apsaugoti žmones ir aplinką nuo žalingo jonizuojančiosios spinduliuotės poveikio. Straipsnio pakeitimai: Nr. XI-1019, 2010-09-21, Žin., 2010, Nr. 119-6043 (2010-10-07) Nr. XI-1540, 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4317 (2011-07-19)

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

Apšvita – procesas, kurio metu jonizuojančiosios spinduliuotės srautas apšvitina žmogų ar aplinką.

2. Branduolinės energetikos srities veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais – veikla su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, kuria verčiamasi branduolinės energetikos objektuose, taip pat kita veikla su branduolinio kuro ciklo medžiagomis ir branduolinėmis medžiagomis, kurių kiekis viršija Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymo 1 priede nustatytą kiekį.

3. Darbuotojas, dirbantis su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais, (toliau – darbuotojas) – valstybės tarnautojas, pagal darbo sutartį ar kitais įstatymų nustatytais pagrindais dirbantis darbuotojas, kurių veikla susijusi su jonizuojančiosios spinduliuotės šaltiniais arba kurie yra jų veikiami ir veikiami apšvitos, kurios dozė gali viršyti gyventojams nustatytas ribas

4. Gamtinė jonizuojančioji spinduliuotė (toliau – gamtinė spinduliuotė) – jonizuojančioji spinduliuotė, kurią sudaro kosminė spinduliuotė ir natūraliai pasiskirščiusių gamtinių radionuklidų spinduliuotė.

5. Gyventojai – visi fiziniai asmenys, išskyrus darbuotojus ir mokinius bei studentus, mokymosi metu naudojančius jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinius, taip pat fizinius asmenis, apšvitinamus dėl jų pačių sveikatos priežiūros arba savanoriškai padedančius pacientams ar dalyvaujančius medicininiuose ir biomedicininiuose moksliniuose tyrimuose.

 Jonizuojančioji spinduliuotė – spinduliuotė, kuriai veikiant biologinėje aplinkoje susidaro skirtingų krūvių jonai. 7. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius – irenginys ar jo dalis, skirta kurti jonizuojančiajai spinduliuotei, bet neturinti radioaktyviųjų medžiagų. Jonizuojančiosios spinduliuotės generatorius yra jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis.

8. Jonizuojančiosios spinduliuotės šaltinis – aparatas, radioaktyvioji medžiaga, įrenginys, gaminys arba prekė, skleidžiantys arba galintys skleisti jonizuojančiąją spinduliuotę.

"... everyone who is responsible for the ionizing radiation sources or is working with them,

According to the **State Residents Protection Plan in Case of** Nuclear Accident:

the staff of the state and municipality institutions, other establishments and economic entities, must participate at the civil protection training, determined by Fire and Rescue Department,

 the State level civil protection trainings must
be periodically organized.

CONCLUSIONS:

2.

3.

The collaboration between institutions for emergency preparedness training helps to

must have radiation protection training ..."

Regarding to the State Level Civil Protection Training Plan for 2012 - 2014 in 2013 October the Radiation Protection Centre organized the state level civil protection functional training on radiation accident caused by ",dirty bomb". Participants:

build the qualified system of systematic training of the first responders; Inter-institutional emergency preparing training helps to evaluate emergency preparedness and to reveal the *advantages* and *disadvantages* of separate institutions; To develop and support the inter-institutional collaboration in a *future* by organizing more common trainings for the first responders.

